

Kako zaštititi djecu od nasilja na internetu?

e-brošura

Zagreb, svibanj 2021.

Sadržaj:

- O projektu „Siguran klik“
- Savjetnik za roditelje - „Kako zaštititi djecu od nasilja na internetu“

Ovu digitalnu brošuru izradio je Centar za razvoj mladih u sklopu projekta „Siguran klik“ koji provodi u partnerstvu sa Ženskom sobom - centrom za seksualna prava, a uz finansijsku potporu Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike.

Za sadržaj e-brošure odgovoran je isključivo Centar za razvoj mladih.

Siguran klik

Kroz projekt „Siguran klik“, Centar za razvoj mladih u partnerstvu s udrugom Ženska soba kroz 12 mjeseci radi na prevenciji elektroničkog nasilja nad i među djecom i mladima. Budući da nerijetko ključnu ulogu u oblikovanju ličnosti djeteta imaju upravo roditelji, dio je aktivnosti usmjeren na njih kao korisnike, i to kako bi i sami naučili pristupiti problematici na ispravan način – izrada i distribucija brošure „Kako zaštiti djecu od nasilja na internetu.“

Jedna je od glavnih aktivnosti projekta bila uspostava „Sigurnog kutka“, savjetodavne online platforme na koju su korisnici s iskustvom nasilja, u prvom redu žrtve, ali i počinitelji, mogli postavljati svoje anonimne upite.

Nadalje, kroz zanimljiv sadržaj prilagođen dobnoj strukturi korisnika – izrada i distribucija digitalne slikovnice „Širim ljubav, suzbijam mržnju“ te natječaja za najbolji literarni rad „Internet može biti ljepše mjesto“ – usadio im se se osjećaj za važnost dobre komunikacije i načine na koje se ona postiže te im se ukazalo na posljedice koje elektroničko nasilje ostavlja kako na njihove vršnjake tako i na njih same. Pritom je velik naglasak stavljen i na informiranje šire javnosti o značaju s negativnim predznakom koji nasilje ostavlja na pojedinca, ali i na cjelokupnu zajednicu te ju se je kroz predavanje „Oblici i posljedice (ne)svjesnog nasilja na internetu“, okrugli stol „Opasnosti u online svijetu“ i intezivnu medijsku eksponiranost (na portalu Studentski.hr i informiranjem drugih medija), osvijestilo o postojanju svih oblika nasilja i važnosti njihova suzbijanja.

Uz sve navedeno, u sklopu ovog projekta održena je digitalna kampanja s ciljem poticanja kako izravnih tako i neizravnih korisnika na korake prijave nasilja i pretvaranje istih iz pasivnih promatrača u aktivne pokretače promjena.

Savjetnik za roditelje - „Kako zaštiti djecu od nasilja na internetu“

Nasilje preko interneta, u svijetu poznato kao cyberbullying, opći je pojam za svaku komunikacijsku aktivnost cyber tehnologijom koja se može smatrati štetnom kako za pojedinca, tako i za opće dobro, navodi [Poliklinika za zaštitu djece i mlađih Grada Zagreba](#).

Statistika

Istraživanje koje je provela Poliklinika za zaštitu djece grada Zagreba, u kojem je sudjelovalo 4000 učenika iz 19 osnovnih (od četvrtog do osmog razreda) i dvije srednje škole (prvi i drugi razred) u deset gradova Republike Hrvatske, pokazalo je da 73 posto djece ima neko iskustvo u korištenju internetom, pri čemu upotreba raste s dobi. Zanimljivo je da se čak 47 posto djece koja nemaju računalo kod kuće koriste internetom. Gotovo svakodnevno njime se koristi 58 posto djece, jednom tjedno 26 posto djece, a 17 posto njih jednom mjesečno ili rjeđe.

U suzbijanju nasilja nad i među djecom na internetu važnu ulogu imaju - roditelji!

Savjeti roditeljima djece predškolske dobi

Britanska organizacija posvećena sigurnosti na internetu [Childnet International](#) pripremila je odgovore na najčešća pitanja i savjete za roditelje djece u predškolskoj dobi.

Otkud početi?

Najbolji je put do sigurnog korištenja interneta u obitelji, kao i do razumijevanja kako djeca koriste internet - zajedničko korištenje interneta. Ključ je u aktivnom angažmanu i razgovoru s djecom. Prihvativat ćete i vi tehnologije u kojima vaša djeca uživaju i potražite obiteljske aktivnosti i igre. Posvetite vrijeme istraživanju - na taj način bolje ćete razumjeti različite načine na koje se djeca služe tehnologijom.

Postavljanje pravila

Definirajte svoja očekivanja vezana uz njihove online aktivnosti. Dogovorite koliko vremena djeca smiju provesti na internetu, koje stranice mogu posjećivati i kako se trebaju ponašati.

Nadzor

Može vam pomoći smještanje računala u onom dijelu doma u kojem provodite najviše vremena. Potrudite se da nadzirete i druge uređaje na kojima djeca mogu pristupiti internetu.

Vrijeme na internetu

Dogovorite vremenska ograničenja korištenja interneta, planirajte tjedni raspored zajedničkog korištenja kao i micanje uređaja za pristup internetu iz djeće sobe tijekom noći.

Korisni alati

Postoje besplatne roditeljske zaštite i filteri koji mogu pomoći u postavljanju granica. Provjerite što vam je od toga dostupno kod vašeg mobilnog operatera, pružatelja usluge interneta, odnosno proizvođača uređaja.

Filteri postoje i na pojedinim internetskim stranicama i uslugama, poput YouTubea i Googlea.

To je dobar početak, no filteri i roditeljske zaštite nisu 100 posto učinkoviti. Najbolje je kombinirati ih sa stvarnim roditeljskim nadzorom i angažmanom, kako bi djeca naučila kako sigurno koristiti internet. Kako djeca rastu, tako se mijenjaju i njihove potrebe pa je dobro povremeno prilagoditi postavke ovih filtera, prenosi portal [Medijska pismenost](#).

Razgovor s djetetom

Razgovarajte s djetetom o tome zašto je važno da odmah kaže nekoj odrasloj osobi ako ga nešto ili netko na internetu uznemiri. Pobrinite se da djeca znaju da vam se mogu obratiti (a da pritom ne upadnu u nevolju) ako na internetu vide nešto zabrinjavajuće.

Savjeti za roditelje djece bilo koje dobi

1. Pronađite vremena za djecu, poručuje [Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba](#). Nemojte da računalo preuzme mjesto dadilje.
2. Naučite više o računalima tako da možete razgovarati s djecom o njima zanimljivim temama.
3. Ograničite korištenje računala na jedan ili dva sata dnevno. Pritom je dobro uvesti jasna pravila, primjerice nema računala prije škole, prije spavanja, za vrijeme obroka ili prije nego što je napravljena zadaća.

4. Razgovarajte s djetetom o opasnostima interneta i poučite ga da ne daje osobne podatke ni fotografije na internetu te da ne dogovara susrete s nepoznatim ljudima. Ako se dijete jako želi susresti s osobom koju je upoznalo preko interneta, onda to mora biti na javnom mjestu i u vašoj prisutnojstvi.
5. Stavite računalo u dnevni boravak, ne u dječju sobu.
6. Potičite korištenje računala kao oruđa za učenje i druženje, a ne isključivo za zabavu (npr. igrice).
7. Upoznajte internetske prijatelje djece onoliko koliko poznajete i ostale prijatelje.
8. Naglasite svojoj djeci kako oni nisu krivi ako su žrtve virtualnog nasilja. Recite da im nećete zbog toga oduzeti pravo na korištenje računala – to je glavni razlog što se djeca ne povjeravaju odraslima kada su izloženo nasilju.

Što učiniti kada dozname da vam je dijete žrtva nasilja?

1. Za početak poučite dijete da ne odgovara na nasilne, prijeteće ili na bilo kakav način sumnjive poruke.
2. Nemojte brisati poruke, fotografije ili drugi sadržaj koji dokazuje nasilje - može vam poslužiti za kasnije dokazivanje.
3. Pokušajte otkriti identitet nasilnika kako bi se mogle poduzeti adekvatne mjere za sprječavanje nasilja.
4. Kontaktirajte internet providera.
5. Kontaktirajte školu.
6. Ako vam je poznat identitet nasilnika, kontaktirajte njegove roditelje. Postoji, naime, vjerojatnost da oni ni ne znaju da se njihovo dijete nasilno ponaša.
7. Kontaktirajte policiju ako poruke preko interneta sadrže prijetnje nasiljem, uhođenje, napastovanje, dječju pornografiju i sl.

Ne zaboravite!

Nemojte zaboraviti da te vi i dalje roditelj - smijete postavljati pravila djeci i tražiti od njih da poštuju ta pravila.